

Forfatter: Drachmann, Holger

Titel: Udrag fra Forskrevet

Citation: Drachmann, Holger: "Forskrevet", i Drachmann, Holger: *Forskrevet*, udg. af Lars Peter Rømhild, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 2000, s. 643. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-drachmann14val-shoot-idm140708758709200/facsimile.pdf> (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Forskrevet

les penibelt at efterspore egne erfaringer og tolke motiver og sjæleliv hos modellerne til personer.

Projektet er da på en måde mindre fiktion end virkelighedsskildring, bedømmelse af samtiden: »hans Idé bestod kun i Kraft af det Tidsafsnit, han vilde skildre.» (s. 570). Nemt er det derfor heller ikke at sætte i gang og at danne en tilfredsstillende slutning. Vi dumper ind, og vi dumper ud.

Dette svarer jo slående til romanen *Forskr.*, navnlig som den først var tænkt, dvs. inden tidsbilledet blev forskudt til at være baggrunden for kærlighedshistorien.

I et brev til Viggo Drewsen 10. maj 1888 havde Drachmann omtalt sit nylig påbegyndte arbejde som »en bum- og bindstærk Roman, hensynsløs, excentrisk, frimodig og u-partisk (nogle skønne Adjektiver) om Halvfjers-Firsernes literære, sociale og tildels politiske, men navnlig literære Brydninger herhjemme.«⁶

1870'erne blev knap nok bevaret – mest i det udeladte stykke om Ulf's første kærlighed og *éducation sentimentale*. Ellers kan handlingens ca. 5+x år bestemmes til sidste halvdel af 1880'erne: provisorietiden og gründertiden i Danmark, med epokens karakteristiske brydning mellem gammelt og nyt. Vi dumper *in medias res* med den udefra kommende Henrik Gerhard, og vi ender med en futurisk mareridtsvision nogle år ind i 1890'erne.

Denne skræddrøm mindede måske især de historisk tænkende læsere ved romanens fremkomst i 1890 om englændernes rædselsbombardement af København 1807, en smule også om det patetiske 1864 med Dybbøl osv. I 1864 var gymnasiasten Holger Drachmann 17-18 år, bitter over, at hans far forbød ham at melde sig som frivillig til hæren, modsat kammeraten Erik Skram, der blev hårdt såret i Sønderjylland. Man har litteraturhistorisk reserveret »sårfeberen fra Dybbøl« til Herman Bang; det er en fejl – Bang var 7 år i 1864, mens det var teenagerne og de unge, der opfattede noget af landets skæbnetime og vovede – eller ikke vovede – livet i den forbindelse. Følelsen for fædrelandet og for folket stikker meget dybt i Drachmann; hans sønderjyske reportagebog *Derovre fra Grænsen* (1877), som vennerne i Venstre søgte at reducere til en politisk ubehændighed af den naive digter, er gan-